

ikke benegte, at der kan være noget Arbejde ved, men jeg føler mig overtydet om, at de Penge, der ydes dertil, for Størftebelen ere vel anvendte eller i ethvert Fald forholdsvis bedre anvendte end de, der paa anden Maade gaa til den lærde Undervisning, uden at jeg dog i mindste Maade vil udtale nogen nebsættende Dom om den, dertil har jeg desuden ikke Kjenndskab nok til den. Angaaende den Omstændighed, at Ministeren ikke har optaget noget Tilskud til Universitetet paa Budgettet, har jeg allerede i min Indledning udtalt mig og skal ikke komme yderligere ind derpaa. Der forlanges af den ærede Minister nogle Tilskud til kirkelige Foranstaltninger. Jeg er ikke vis paa, at han just i den Henseende har truffet det Rette, jeg tvivler noget derom med Hensyn til den Ordning, han agter at træffe ved Sammerum Herreds Grændse, idet han der vil ansætte en Kapellan. Jeg tror, at det var bedre, om dette Forhold, hvor Gistrup Sogn grændser op til Sammerum Herred, blev ordnet under Et, men Forholdet er jo et saa specielt, at jeg ikke skal udtale mig om det paa dette Standpunkt. — I det Hele taget kan jeg jo forsaavidt være enig med de to Herrer, der have udtalt sig de foregaaende Dage angaaende det betrængte Landbrug; men det ærede Thing vil se, at de Sider, jeg har taget frem, ere ikke lidet forskellige fra de Sider, som de Herrer have nævnt. Jeg har lagt Vægten paa, og jeg tror, at Vægten bør lægges paa, hvad der særlig kan fremhjelpe det mindre Landbrug, og hvad der kan hjelpe til, at vi kunne faae en sundere, en kraftigere og en dygtigere Arbejderklasse. At der ogsaa ad andre Veie, som jeg ligeledes har paapeget, kan gøres Meget for Landbruget, er en Selvfølge, og det skal jeg ogsaa være villig til at støtte. Det kan jo ikke negtes, hvad jeg tidligere ogsaa her har udtalt, at der er noget Underligt i, at et lille Folks Repræsentation beskæftiger sig den meste Tid med at tale f. Ex. om Krigs- og Forsvarsvæsenet i Stedet for at bruge en Del af sin Tid til at udvikle for hinanden, hvad der kan bringe Rikterne til at flyde bedre. Hermed har jeg ikke udtalt mig hverken imod eller for Forsvarsvæsenet eller de Midler, hvorpaa det skal støttes. Dog det skal jeg slutte med at sige, at det er høist beklageligt, at man, efter i flere Aar at have udrebet 15—20 Millioner til Forsvarsvæsenet skal høre paa, at vi have Intet. Jeg tror ikke, at det er saa galt, thi jeg tror, at vi have dog Noget (En Stemme: Ja Lidt!) Ja, jeg siger, at vi have dog Noget, saa at jeg tror, at hin Udtalelse fremkommer i en overdreven Sver for at faae netop det, som man ønsker.

Scharling: Den sidste ærede Taler gjorde gjældende, at den finantsielle Status er saa let overskuelig, at der ingen Anledning skulde være til at dvæle ved den. Med al Anerkjendelse af

den Overskuelighed, som nu udmærker vore Finantslove og Statsregnskaber, tror jeg dog, at der altid hører noget Arbejde til at danne sig en fulbstændig klar og begrundet Opfattelse af den finantsielle Situation, især naar man vil se, ikke blot hvorledes Status i Dieblirket er, men ogsaa, hvad der har nok saa megen Betydning, hvorledes den har udviklet sig dertil, hvorledes den er fremkommen. Jeg tror, at det maa danne et nødvendigt Grundlag for Bedømmelsen af den kommende finantsielle Situation, og jeg skal derfor tillade mig med saa faa og saa let overskuelige Tal som muligt at belyse, hvorledes den finantsielle Situation i Dieblirket er, og særlig hvorledes den har udviklet sig i de senere Aar. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Bille), som iforgaars aabnede Debatten, fremhævede, at, naar man stillede Reservecapitalen og Kasseeholdningen paa den ene Side overfor Statsgjælden paa den anden Side, blev der et Overskud af Gjæld af kun omtrent 100 Millioner Kroner; men i Virkeligheden er jo Status langt gunstigere, som det ogsaa blev antydet af det ærede Medlem, thi der er ingen Grund til at indskrænke Betragtningen af vore Aktiver til Reservecapitalen og Kasseeholdningen, men al Grund til at medtage den egentlige saakaldte Aktiomasse, og det saa meget mere, som vi netop blandt de Midler, vi i den forløbne Tid have benyttet til at formindske vor Gjæld med, have taget vor saakaldte Aktiomasse med. Naar vi gaa ud herfra, komme vi til det Resultat, at Statsgjælden overstiger disse samlede Aktiver med 78—79 Millioner Kroner; men dette er endnu ikke det fulde Udtryk for Virkeligheden, thi der er jo en meget væsentlig Statsformue, som i Virkeligheden maa sammenstilles med de andre Aktiver, om den end tilfældig og halvt vilkaarlig har faaet en anden Betegnelse, nemlig Domænerne. Ansætter man Domænerne til en Verdi af det Tyvedobbelte af, hvad de i Gennemsnit have givet i Indtægt i de sidste 7 Aar — jeg siger det Tyvedobbelte, ikke fordi jeg gaar ud fra en Rentefod af 5 pCt., men fordi der jo er nogen Mulighed for en Nedgang i Indtægten, — saa bliver deres Verdi nu omtrent 33 Millioner Kroner, og beregne vi paa samme Maade Verdien af vore Jernbaner, der have kostet henved 70 Millioner Kroner, saa bliver deres Verdi 24—25 Millioner. Medregne vi disse to Beløb, saa bliver Resultatet, at det Beløb, hvormed Statsgjælden overstiger vor Formue, nu er omtrent kun 20 Millioner Kroner. Dette finder ogsaa sit Udtryk paa en anden Maade, naar vi se, hvor stor en Del af Renteudgiften til Statsgjælden, der dækkes af Renter af vor Formue. Det viser sig da, at, medens der for 12 Aar siden, da den hele Finantslov samlede under Rigsdagens Behandling, udkrævedes $3\frac{2}{3}$ Millioner Kroner for at dække det Manglende, udkræves der nu kun omtrent $1\frac{1}{4}$ Million Kroner. Resten